



T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NIĞDE İL ÖZEL İDARESİ

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	7
7.	EKLER.....	14

KISALTMALAR

AFAD : Afet ve Acil Durum Yönetimi

BKK : Bakanlar Kurulu Kararı

KHGB : Köylere Hizmet Götürme Birliđi

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	1
Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu	2
Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	2

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Niğde İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 2016 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

Bu kapsamda Niğde İl Özel İdaresinin 2016 yılı bütçesiyle 50.000.000,00 TL gelir ve ödenek öngörülmüş olup, 37.905.336,51 TL 2015 yılından devreden ödenek, Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan toplam 14.055.483,25 TL ödenek, ek bütçe ile verilen 123.705.025,36 TL ek ödenek ve yıl içinde iptal edilen 1.807.928,98 TL ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 223.857.916,14 TL'ye ulaşmıştır.

Niğde İl Özel İdaresinin sunulan mali tablolarına göre 2016 yılı Gelir ve Gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Gelir Türü	Tahmini	Gerçekleşen
Vergi Gelirleri	1.000,00	13.171,11
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.621.004,00	4.776.355,10
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler (Tahsisli)	25,00	77.120.967,72
Diğer Gelirler	46.362.971,00	55.281.848,88
Sermaye Gelirleri	15.007,00	3.813.411,10
TOPLAM Öz Gelir	49.999.982,00	83.884.786,16
TOPLAM Genel Gelir	50.000.000,00	161.005.753,88

Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu

Bütçe ile Verilen Ödenek	Önceki Yılda Devreden Ödenekler	Merkezi İdareden Aktarılan Ödenekler	Ek Ödenek	Yıl İçinde İptal Edilen ödenek	Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	Sonraki Yıla Devreden Ödenek
50.000.000,00	37.905.336,51	14.055.483,25	123.705.025,36	1.807.928,98	223.857.916,14	162.791.605,47	47.010.827,42

Merkezi yönetim kapsamındaki idareler tarafından ödenek gönderilmek suretiyle bir takım hizmetlerin il özel idareleri eliyle gerçekleştirilmesi 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesine eklenen ek fıkra ile mümkün kılınmıştır. Bu fıkra hükmünce aktarılan ödenekler nedeniyle öngörülen bütçe büyüklüğü ile gerçekleşen bütçe büyüklükleri arasında çok büyük farklılıklar oluşmaktadır. Bütçe hazırlık aşamasında merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden yatırım projeleri karşılığında ne kadar ödenek gönderileceği bilinmediğinden bütçe rakamları gerçekçi olmamaktadır. Aktarma yoluyla gelen nakit gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle bütçeleştirilmektedir. Dolayısıyla il özel idarelerinin yılı bütçeleriyle öngörülen rakamlarla bütçe gerçekleştirmeleri arasında fark bulunmaktadır.

Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Gider Türü	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gider
Personel Giderleri	5.508.825,00	28.333.467,02
Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	733.336,00	3.917.023,61
Mal ve Hizmet Alım Gideri	7.536.841,00	13.949.622,26
Faiz Giderleri	1,00	0,00
Cari Transferler	637.001,00	1.387.378,58
Sermaye Giderleri	28.398.995,00	108.819.226,10
Sermaye Transferi	4.685.001,00	6.384.887,90
Yedek Ödenekler	2500.000,00	0,00
TOPLAM	50.000.000,00	162.791.605,47

Kurumun 2016 yılı Faaliyet Gideri 117.504.246,84 Tl, Faaliyet Geliri 153.659.856,41 Tl olup, Gelir Fazlası 36.155.609,57 Tl olarak gerçekleşmiştir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Niğde İl Özel İdaresi mali işlemlerini 5018 sayılı Kanunla belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Söz konusu 49'uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Niğde İl Özel İdaresinde mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde İçişleri Bakanlığının sunduğu e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğünce gerçekleştirilmektedir.

2016 yılı denetimi kapsamında Niğde İl Özel İdaresi tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan

- Bilanço
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Niğde İl Özel İdaresinin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 112 Acil Çağrı Merkezinin Muhasebe Bürosu Oluşturulmadığından Cari Giderlere İlişkin Ödemelerin Merkezi İdare Ödeneklerinden İl Özel İdaresi Tarafından Yapılması

112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği'nin amacı; büyükşehir belediyesi bulunan illerde valiliğe bağlı olarak kurulan yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı bünyesinde, diğer illerde ise valilikler bünyesinde kurulan acil çağrı merkezlerinin işleyişine dair usul ve esasları düzenlemektir.

112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü'nün Kuruluşu ile Muhasebe ve Satın Alma Bürosunun görevlerini düzenleyen Yönetmelik'in 5'inci, 9'uncu madde hükümlerinde;

" 112 acil çağrı merkezi müdürlüğünün kuruluşu

MADDE 5 – (1) Büyükşehir belediyesi bulunan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde ise valilikler bünyesinde, il mülki sınırlarını kapsayacak şekilde, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görev alanlarına giren her türlü acil çağrının karşılanması, sevk ve koordine edilmesi amacıyla müdürlük kurulur.

(2) Müdürlük; idari, bilgi işlem ve teknik hizmetler, muhasebe ve satın alma, kalite koordinasyon ve değerlendirme bürolarından oluşur."

" Muhasebe ve satın alma bürosunun görevleri

MADDE 9 – (1) Muhasebe ve satın alma bürosunun görevleri şunlardır:

- a) Çağrı merkezinin mali işlerle ilgili hizmetlerini yürütmek,*
- b) Çağrı merkezi için gerekli araç, gereç ve malzemenin temini ve kullanımıyla ilgili hizmetleri yürütmek,*
- c) Çağrı merkezinin hizmet alımına yönelik iş ve işlemlerini yürütmek,*
- ç) Temizlik, aydınlatma, ısıtma, bakım, onarım ve araç kiralama işlemlerini yapmak,*
- d) 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,*
- e) Çağrı merkezi müdürü tarafından verilen benzeri diğer görevleri yapmak."*

denilmektedir.

Yönetmelik hükümlerine karşın Niğde 112 Acil Çağrı Merkezi'nin; kurumları tarafından ödenen personel giderleri hariç, Yönetmelik'in 9'uncu maddesinde sayılan muhasebe bürosunun görevleri İl Özel İdaresi birimleri tarafından yürütülmekte, İl Özel İdaresi genel sekreteri harcama yetkilisi olup, cari giderleri muhasebeleştirilerek Merkezi İdare ödeneğinden ödenmektedir.

112 Acil Çağrı Merkezinin muhasebe ve satın alma işlemlerinin İl Özel İdaresi tarafından yapılması, Yönetmelik ve İl Özel İdaresi'nin görevlerini düzenleyen 5302 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi hükümleri ile uyumlu değildir.

Kamu idaresi cevabında; “Valiliğimiz bünyesinde kurulan 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü'nün cari giderlerinde kullanılmak üzere, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen ödenekler ilgili müdürlük tarafından idaremiz bütçesine aktarılmıştı. Ödeneklerin muhasebe iş ve işlemleri idaremiz tarafından yapılmaktadır. Denetim Bulgusu doğrultusunda İdaremiz 27.04.2017 tarih ve 4231 sayılı yazımızla, 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğünden söz konusu ödeneklerin Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü'ne aktarılması ve buna bağlı olarak harcamaların ilgili müdürlük tarafından yapılması istenilmiştir. 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü bulgu doğrultusunda iş ve işlemlere başlamıştır. Bundan sonra, İdaremiz 5302 sayılı İl Özel İdare Kanununun 6'ncı maddesi amir hükümleri gereğince işlem yapacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak 112 Acil Çağrı Merkezinin muhasebe bürosu oluşturulmadığından cari giderlere ilişkin ödemelerin merkezi idare ödeneklerinden il özel idaresi tarafından yapılmaması konusunda idare ile mutakabat sağlanmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabının Bilançoda Birlikte Yer Alması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 59- Dönem faaliyet sonuçları hesap grubunu açıklayan 360'ıncı maddesinde;

“(1) Bu hesap grubu, dönem olumlu veya olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır.

(2) Dönem faaliyet sonuçları sonucun olumlu veya olumsuz olmasına göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur.

590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı

591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)”

denilerek dönem sonunda faaliyet sonuçlarının olumlu veya olumsuz olabileceğine, niteliğine göre de faaliyet sonucunun ilgili hesaba kaydedileceğine açıklık getirilmiştir.

Ancak Niğde İl Özel İdaresi 2016 yılı Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu incelendiğinde, kurumun birimleri arasında yer alan İlçe Özel İdare Müdürlüklerinde gerçekleşen olumsuz faaliyet sonucu ile İl Özel İdaresinde gerçekleşen olumlu faaliyet sonucunun karşılıklı mahsubu gerçekleştirilmeden hem 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı hem de 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı ile bilançoya yansıtıldığı görülmüştür. Bir idarenin faaliyetlerinden kaynaklanan sonucun aynı anda hem olumlu hem de olumsuz olarak gerçekleşmesi mümkün olamayacağından, Niğde İl Özel İdaresi 2016 yılı Bilançosunda 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ve 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabının bir arada gösterilmesinin yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Dönem Faaliyet Sonuçları" başlıklı 323. maddesinin 1. fıkrasında "*Bu hesap grubu, dönem olumlu veya olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır.*" 2. fıkrasında "*Dönem faaliyet sonuçları sonucun olumlu veya olumsuz olmasına göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur*" amir hükümleri bulunmaktadır. İdaremizin 2016 mali yılı bilançosunda 590 ve 591 hesaplarının bulunmasının nedeni ise, 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu hesabındaki rakam İl Özel İdaresine bağlı 5 İlçe Özel İdaresinin hesaplarından kaynaklanmaktadır. İlçe Özel İdarelerinden kaynaklanan olumsuz faaliyet sonuç hesabını

yılsonunda dönemsellik ilkesi doğrultusunda ayrı görmesi ve Merkez İl Özel İdaresi bilançosunda 590 Olumlu Faaliyet Hesabının olmasından dolayı her iki hesapta çalışmaktadır. Söz konusu hesabın yılsonunda konsolide edilmesi gerekirken, e-İçişleri muhasebe modülünün yönetmelik hükümlerine göre uyumlu çalışmaması nedeniyle bu iki hesap da çalışmaktadır.

İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı yetkilileri ile şifai görüşmemiz neticesinde bu durumun 2017yılı içerisinde düzeltileceği beyan edilmiştir. e-İçişleri muhasebe modülünde düzenlemeler yapılıncaya söz konusu bu durum da düzelecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ve 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesaplarının bilançoda birlikte yer almaması gerektiği hususunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak e-İçişleri sisteminin olumlu ve olumsuz faaliyet sonuçlarını bilançoda bir arada göstermesi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırıdır ve 2016 yılı mali tablolarında 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ile 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 49'uncu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 48'inci maddeleri uyarınca mahalli idarelerde hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde hazırlanmasına temel olacak şekilde çıkarılması amacıyla Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği İçişleri Bakanlığınca çıkarılmıştır. Bu yönetmelik kapsamında yapılacak işlem ve kayıtlar bilgi teknolojilerinden yararlanarak hazırlanan programlar ile yapılmaktadır. İl özel idarelerinin kullanması amacıyla İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan e-İçişleri sistemi Bütçe ve Muhasebe Modülü ile kayıt ve işlemler yapılmaktadır. Ancak sistem devreye girdiği 2009 yılından bu yana ihtiyaçları karşılayacak ölçüde geliştirilememiştir.

Bulgu konusu hususla birlikte raporun diğer maddelerinde yer alan mali tablolarla ilgili hataların bu sistemden kaynaklandığı idarelerce belirtilmekle birlikte sorun aktarma ve giderme konusunda il özel idarelerinin vesayet kuruluşu olan İçişleri Bakanlığınca yeteri kadar dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. İl özel idarelerinin herhangi bir tasarruf yetkisi bulunmaması göz önüne alındığında denetim görüşünü etkileyen bu sistem hatalarının söz

konusu bakanlıkça düzeltilmesi gerekmekte olup, 2017 yılında muhasebe modülünde düzenleme yapılıp yapılmadığının takibi gerekmektedir.

BULGU 3: Kiraya Verilen Taşınmazların Kayıtlı Değerlerinin Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, Kira Bedellerinin de Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında İzlenmemesi

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı Eki 2’de açıklandığı belirtilmiştir.

Söz konusu Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında;

“1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

...”

denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabını açıklayan 475’inci maddesinde de;

“(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

denilmekte, devamında da 476’ncı madde olarak hesabın işleyişine açıklık getirilmektedir.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer verilmemiş de olsa 2016 yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Niğde İl Özel İdaresinin mülkiyetinde olan gayrimenkullerden kiraya verilenlerin Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer alan hesap kodları itibariyle muhasebe kayıtlarında yer alması hem Yönetmeliğin hem de Muhasebat Genel Müdürlüğünün yazıları gereğidir. Ancak bu mülklerin kiralanmasına ilişkin işlemler muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır.

Kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden anılan hesaplarda takip edilmemesi nedeniyle Niğde İl Özel İdaresinin yıl içinde ve yıl sonunda düzenlenen mali tablolarında 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “İdaremizin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan kiraya verilenlerin kira takibi ve tahsili yapılmaktadır. Ancak kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ait kayıtlı değerleri üzerinden, 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının çalıştırılması diğer taraftan kiraya verilen gayrimenkulün toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının çalışmaması. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde ilgili hesabın nasıl çalışacağına dair bir hüküm olmadığından, İdaremizin kullanmış olduğu e- işleri Taşınmaz ve Gelir Modülünde, mali tabloları etkilemeyen nazım hesaplar

kullanılmamıştır. 2017 yılında idaremizin bütün taşınmazlara ait bilgiler ile kiraya verilen taşınmazlara ait bilgiler, Emlak ve İstimlak Müdürlüğümüz tarafından girilmeye başlanmıştır. Ayrıca, İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı yetkilileri e-içişleri gelir modülü sistemini Maliye Bakanlığı'nın yayımladığı 2016 yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına göre işlem yapacaklarını beyan etmişlerdir. Söz konusu hesapların, 2017 yılı içinde mali tablolar da yer alması sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, söz konusu hesapların 2017 yılı içinde mali tablolarda yer almasının sağlanacağını bildirmiştir. Ancak söz konusu uygulama 2016 yılı mali tablolarını etkilememekte olup, idarenin 2016 yılı mali tablolarında 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

7. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****NİĞDE İL ÖZEL İDARESİ 2016 YILI BİLANÇOSU**

AKTİF	Cari Yıl 2016 (TL)	PASİF	Cari Yıl 2016 (TL)
1 DÖNEN VARLIKLAR	56.218.505,00	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	18.780.838,46
10 HAZIR DEĞERLER	51.020.701,91	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	710.629,34
102 BANKA HESABI	51.020.701,91	300 BANKA KREDİLERİ HESABI	581.580,50
15 STOKLAR	1.990.094,19	303 KAMU İD. MALİ BORÇLAR	129.048,84
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.990.094,19	32 FAALİYET BORÇLARI	5.815,00
16 ÖN ÖDEMELER	3.207.708,90	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	5.815,00
162 B. DIŞI AVANS VE KREDİLER	279.056,58	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	16.822.684,92
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	2.928.652,32	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.743.745,79
2 DURAN VARLIKLAR	382.880.566,22	333 EMANETLER HESABI	14.078.939,13
22 FAALİYET ALACAKLARI	2.459.520,00	36 ÖDENECEK DİĞER YÜK.ÜLÜKLER	1.241.709,20
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	2.459.520,00	360 ÖDENECEKVERGİ VE FONLAR	1.146.370,21
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	3.216.250,43	361 ÖD. SOSYAL GÜVENLİK KES.	90.590,64
240 MALİ KUR. YAT. SERMAYELER	3.216.250,43	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT	4.748,35
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	377.204.795,79	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	7.078.307,17
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	74.104.977,79	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	7.078.307,17
251 YERALTI VEYERÜSTÜ DÜZENLERİ	127.124.252,22	400 BANKA KREDİLERİ HESABI	6.878.307,17
252 BİNALAR HESABI	123.525.128,36	403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR	200.000,00
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	15.099.113,59	5 ÖZ KAYNAKLAR	413.239.925,59
254 TAŞITLAR HESABI	9.707.859,82	50 NET DEĞER	269.104.599,18
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	2.320.704,00	500 NET DEĞER HESABI	269.104.599,18
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-10.231.066,60	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	107.979.716,84
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	35.553.826,61	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAAL.	107.979.716,84
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VAR.	0,00	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	36.155.609,57
260 HAKLAR HESABI	224.876,65	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYETSONUCU HESABI	39.542.241,87
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-224.876,65	591 DÖNEMOLUMSUZ FAALİYETSONUCU HESABI (-)	-3.386.632,30
AKTİF TOPLAMI	439.099.071,22	PASİF TOPLAMI	439.099.071,22
NAZİM HESAPLAR	38.970.117,34	NAZİM HESAPLAR	38.970.117,34
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	21.807.280,93	911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	21.807.280,93
914 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	950.000,00	915 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI HESABI	950.000,00
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	16.212.836,41	921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI	16.212.836,41
GENEL TOPLAM	478.069.188,56	GENEL TOPLAM	478.069.188,56

NİĞDE İL ÖZEL İDARESİ 2016 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap kodu	Kod	GİDERİN TÜRÜ	2016 Yılı
630	1	Personel Giderleri	28.333.467,02
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.917.023,61
630	3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.638.345,71
630	5	Cari Transferler	511.942,60
630	7	Sermaye Transferleri	53.274.070,41
630	13	Amortisman Giderleri	1.517,19
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	10.997.596,27
630	99	Diğer Giderler	1.035.049,26
GİDERLER TOPLAMI			117.504.246,84
Hesap kodu	Kod	GELİRİN TÜRÜ	
600	1	Vergi Gelirleri	13.171,11
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.246.595,07
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	97.120.967,72
600	5	Diğer Gelirler	55.279.122,51
GELİRLER TOPLAMI			153.659.856,41
FAALİYET SONUCU (+/-)			36.155.609,57

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>